

RĪGAS VĒSTURISKĀ CENTRA SAGLABĀŠANAS UN ATTĪSTĪBAS PADOME

2012. gada 25.janvārī

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijā (VKPAI) Rīgā, Pils ielā 22 – 105

171. sēdes PROTOKOLS

Sēdē piedalās: Padomes locekļi: J.Asaris, D.Baltiņa, J.Dambis, A. Kronbergs, G. Princis, V.Valgums, J.Zilgalvis
Konsultanti:
U. Bratuškis – Rīgas Tehniskā universitāte
V.Brūzis – Rīgas pilsētas Būvvalde
V.Cielava - jurists
A.Kušķis – RD PAD pārstāvis
Projektu pārstāvji:
A.Sīlis - Pazemes auto novietnes virszemes daļas apbūves priekšlikums pie Dailes teātra Brīvības un Šarlotes ielu stūrī
I.Purmale - Pazemes auto novietnes virszemes daļas apbūves priekšlikums pie Dailes teātra Brīvības un Šarlotes ielu stūrī
L.Kurbanova – studente

Sēdi vada: A.Kronbergs

Sēdi protokolē: B.Mūrniece

Sēdi atklāj: 15.00

1.

Padomes 171. sēdes darba kārtība (Pielikums nr. 1.)

Padome apstiprina sēdes darba kārtību.

2.

Padomes 172. sēde un tās darba kārtība

Padome vienojas nākamo sēdi organizēt 2012.gada 8.februārī plkst. 15.00

3.

Pazemes auto novietnes virszemes daļas apbūves priekšlikums pie Dailes teātra Brīvības un Šarlotes ielu stūrī; lesniedzējs: Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments.

Ziņo: A.Kušķis un A.Sīlis informē par projekta ieceri. Pamatojoties uz ekspertu viedokļiem par šo priekšlikumu, tiks veiktas izmaiņas pašvaldības apbūves noteikumos.

Padome un eksperti **izsakās** par ieceri:

D.Baltiņa: neviens no šiem priekšlikumiem nav pārdomāts un pārliecinošs. Uzskata, ka ideja veikt grozījumus apbūves noteikumos attiecībā uz konkrēto vietu pagaidām jāatliek. Nevajadzētu nomniekam apsolīt apbūves iespējas, bet gan saglabāt šo teritoriju kā neapbūvētu zaļo zonu. To vajag labiekārtot, bet ne apbūvēt.

J.Asaris: jautājums par apbūves iespējām minētajā teritorijā jau ir vērtēts Inspekcijā. Uzskata, ka jāsaglabā esošā situācija. Uzlabojumi labiekārtojumā būtu nepieciešami, bet būve gan nav aktuāla un atbalstāma. Arī šeit, līdzīgi kā pie Valsts Mākslas muzeja, varētu runāt par iespējamu būvi pazemē. Nav pārliecināts, vai

nepieciešama apbūve Brīvības un Šarlotes ielu stūrī. Pagaidām tur atrodas piemineklis māksliniekam Voldemāram Irbem un apstādījumi, bet kontekstā ar plānoto apbūvi uz citiem tuvumā esošo ielu stūriem, perspektīvā apbūve tomēr varētu būt iespējama, maksimāli attālinot to no teātra ēkas.

J.Zilgalvis: stūra apbūve būtu pieļaujama un nepieciešama - ar maksimālo kores un dzegas augstumu. Pašreiz Brīvības un Šarlotes ielu stūris ir nesakārtots. Zemes gabalu tieši blakus teātrim teorētiski varētu apbūvēt ar vienkāršu apjomu, ja tiek pierādīts, ka tas negatīvi neietekmē teātra vizuālo uztveri.

U.Bratuškins: sajūtai, ka pilsētas telpa šajā vietā nav pabeigta, ir jau sena vēsture. Uzskata, ka nekas nav tik atbaidošs, kā ar publiskām funkcijām nepastiprinātas nobrauktuves pazemes autostāvvietās. Autostāvvietu nobrauktuves jārisina kopā ar būvapjomu, kuros noris publiskas funkcijas. Jautājums ir arī par apbūves mērogu, kādu var atļauties. Pilsētas telpa nav tikai Dailes teātra ēka Brīvības ielas vienas puses perspektīvajos skatos, kā varētu domāt no apskatītajām fotovizualizācijām, tā ir arī ielu telpa – Brīvības, Šarlotes, Miera ielas telpa. Tāpēc jārunā par šīs vietas pilnvērtīgas aizpildīšanas nepieciešamību. Tādēļ Brīvības/Šarlotes ielu stūrī jābūvē pilna augstuma apjoms, nevis jārada virkne pagaidu rakstura būvju aiz vidi saudzējošas izkārtnes. Ir svarīgi apbūves noteikumos iedibināt servitūtu starp 1.slimnīcas ēkas apjomu un šo zemes gabalu. Pauž šaubas, vai šī vieta jārezervē kā publiskas apbūves teritorija. Ēkai jābūt publiski pieejamam, īpaši pirmajam stāvam – visā apbūves perimetrā. Telpām, kas atrodas augstāk par 3.stāvu, ir ļoti ierobežota sasaite ar ielas telpu, tādēļ tur var izvietot arī citas funkcijas. Aicina izvairīties no jēdziena „caurstaigājams stāvs” apbūves noteikumos.

J.Dambis: ir jāņem vērā, ka zemes nomas līgums noslēgts 2006.gadā - laikā, kad jau bija skaidras plānojuma prasības. Šī vieta plānojumā ir attēlota kā ar virszemes apjomu neapbūvējama teritorija. Dailes teātra ēka ir valsts aizsargājams kultūras piemineklis - padomju laika pilsēt būvnieciskais papildinājums, kas veido vērtīgu uzslāņojumu. Ir svarīgi paskatīties uz plašāku pilsētas teritoriju kopumā. Šis ir kvartāls, ko ierobežo Brīvības, Šarlotes, Aristīda Briāna un Bruņinieku ielas, un tas kardināli atšķiras no citiem pilsētas kvartāliem. Šeit nedominē perimetrālā apbūve, neviens kvartāla stūris nav apbūvēts. Ja skatāmies no putna lidojuma, redzam, ka šajā vietā apbūve mijas ar zaļumu sistēmu, tāpēc jācenšas šos principus un kvartāla īpatnības saglabāt. Prioritāte šajā vietā ir jādod sabiedriski nozīmīgai kultūras būvei, labiekārtotam priekšlaukumam, publiskās telpas lietošanai un estētiskai kvalitātei. Piedāvātās teritorijas attīstību jārisina ar labiekārtojuma paņēmieniem, kas pieļauj racionāli izmantot arī reljefa starpību. Ideja reljefu izmantot ar labiekārtojumu saistītai jaunai būvei ir interesanta un vērā ņemama, bet apjoms šobrīd ir pārspīlēts un ne īsti piemērots konkrētiem apstākļiem. Negribētu šo ideju noraidīt pilnībā. Šarlotes un Brīvības ielu stūrī pieļaujams arhitektoniski izteiksmīgs, bet apjomā nepārspīlēts risinājums, kas nepretendē uz stūra nostiprināšanu pēc perimetrālās apbūves principiem.

V.Valgums: šeit tiek runāts par apbūves noteikumu grozījumiem. Kategoriskus slēdzienus paust negribētu, bet skaidrs ir tikai viens – Dailes teātrim ir vajadzīga pilsēt būvnieciski noformēta telpa, labiekārtots priekšlaukums. Piedāvātā vienkārša, divstāvu apbūve šajā teritorijā nebūtu pieļaujama. Apsveicama ir apbūves noteikumu grozījumu darba grupas ideja uzsākt kādus meklējumus. Padomei būtu jādod akcepts idejai turpināt darbu un konkrētus priekšlikumus izvērtēt pēc tam, kad tiks veikta teritorijas attīstības analīze. Šobrīd apgalvojumi var tikt balstīti tikai uz subjektīviem kritērijiem. Aicina pašvaldību šobrīd saglabāt *status quo*, nemainīt noteikumus, bet turpināt darbu, lai noteiktu apbūves alternatīvas šajā teritorijā.

V.Brūzis: Uzsver, ka Dailes teātra ēka ir nobeigta, un foajē limenī neko jaunu būvēt nevar. Ir jāizvērtē ēkas apkārtnes labiekārtojums – vai tas ir piederīgs ēkai? Kāda ir autora iecere? Tas arī noteiktu iespēju, kur var veidot kādu jaunu apjomu. Apšaubā, ka konkrētais priekšlikums pildīs galveno funkciju nodrošināt autostāvvietas Dailes teātra apmeklētājiem, ņemot vērā, ka teātrim nepieciešamas 200 stāvvietas, bet piedāvātajā projektā ir paredzētas 135 stāvvietas. Autostāvvietai nav jābūt kā pašmērķim, bet Jaunais ajoms nevar būt pie ielas sarkanās līnijas, tam jābūt iestrādātam reljefā. Piedāvātais risinājums ir pārāk tuvu teātra ēkai.

A.Kronbergs: Šis ir īpašs kvartāls – gan funkcionālā izveidojuma, gan unikālā objekta – Dailes teātra dēļ. Svarīgākā loma šeit ir teātra ēka, tāpat kā nozīmīga ir telpa ap to. Šobrīd tā nav pietiekami skaidri noformulēta. Ja rietumu virzienā ir Bruņinieku iela un stūris, tad austrumu virzienā kompozīcija ir neskaidra. 2

Nepieciešamība Šarlotes un Brīvības ielu stūrī būvēt ēku ir ļoti pamatota – tur jāveido nevis klasiski perimetrālu apbūvi, bet gan 21,3 m augsta ēka, lai tā sasauktos ar pārejo ielu stūros esošajām/plānotajām ēkām. Vienam no konkursa priekšmetiem būtu jābūt priekšlikumam par attālumu, kur ēkai jābeidzas attiecībā pret Dailes teātra ēkas priekšlaukumu. Konkursa kārtībā būtu jārisina arī teritorijas reljefa iesaistīšana laukumā. Nav pilnīgas pārliecības, ka ielu stūrī būtu jābūt tikai kultūras objektam. Tas var būt objekts arī ar citām publiskām funkcijām. Uzskata, ka Padomei jāaicina pašvaldību veikt tādus veicinošus pasākumus, kas novērstu automašīnu pārpilnību Dailes teātra ēkas priekšlaukumā, pirms tam veicot situācijas izpēti un pilsēttelpas analīzi par kultūras objektu priekšlaukumu attīstības principiem.

J.Dambis: mēs nevaram norobežoties, aicinot šajā teritorijā ilgstoši neko nedarīt. Tuvojas 2014.gads, kad Rīga būs Eiropas kultūras galvaspilsēta, tāpēc bez minimālas šīs vietas sakārtošanas iztikt nevarēs. Nevajadzētu jautājumu atlikt uz nākošo plānojuma korekciju izdarīšanas laiku. Jau šobrīd plānojumā būtu jāiestrādā risinājumi, kas ļauj šo vietu kvalitatīvi sakārtot.

Pēc diskusijām tiek nolemts balstot par **lēmumu**:

Padome: 1) konstatē, ka kvartāls, ko ierobežo Brīvības, Šarlotes, A. Briāna un Bruņinieku ielas, ir pilsētbūvnieciski īpatnējs, kura svarīgākajiem objektiem – Dailes teātra ēkai ar tās priekšlaukumu un Rīgas pilsētas 1.slimnīcai veltāma īpaša uzmanība; 2) aicina pašvaldību veikt pilsēttelpas analīzi nolūkā formulēt Dailes teātra ēkas priekšlaukuma attīstības principus; 3) principā pieļauj apbūves iespēju Šarlotes un Brīvības ielu stūrī, neuzsverot perimetrālās apbūves principu un galīgos būves parametrus noskaidrojot un pamatojot ar pilsēttelpas analīzi, kā atsevišķu konkursa priekšmetu paredzot būves robežu ar Dailes teātra ēkas priekšlaukumu; 4) aicina galīgos minētās teritorijas attīstības risinājumus izvērtēt publiski un atbildīgajās konsultatīvajās padomēs, tālāku virzību pieļaujot tikai vienprātīga lēmuma gadījumā.

Par – 6: J.Asaris, J. Dambis, D.Baltiņa, A. Kronbergs, V.Valgums, J. Zilgalvis;

Preļ – 0:

Atturas – 1: G. Princis

Lēmums: Padome: 1) konstatē, ka kvartāls, ko ierobežo Brīvības, Šarlotes, A. Briāna un Bruņinieku ielas, ir pilsētbūvnieciski īpatnējs, kura svarīgākajiem objektiem – Dailes teātra ēkai ar tās priekšlaukumu un Rīgas pilsētas 1.slimnīcai veltāma īpaša uzmanība; 2) aicina pašvaldību veikt pilsēttelpas analīzi nolūkā formulēt Dailes teātra ēkas priekšlaukuma attīstības principus; 3) principā pieļauj apbūves iespēju Šarlotes un Brīvības ielu stūrī, neuzsverot perimetrālās apbūves principu un galīgos būves parametrus noskaidrojot un pamatojot ar pilsēttelpas analīzi, kā atsevišķu konkursa priekšmetu paredzot būves robežu ar Dailes teātra ēkas priekšlaukumu; 4) aicina galīgos minētās teritorijas attīstības risinājumus izvērtēt publiski un atbildīgajās konsultatīvajās padomēs, tālāku virzību pieļaujot tikai vienprātīga lēmuma gadījumā.

5.

UNESCO Pasaules mantojuma vietas "Rīgas vēsturiskais centrs" Īpašas nozīmes universālās vērtības pamatojums; Iesniedzējs: VKPAI.

J.Dambis iepazīstina ar uzlaboto un papildināto dokumenta versiju, kur iestrādāti iepriekšējā sēdē paustie ierosinājumi un informē, ka papildus tiks ņemti vērā arī priekšlikumi, kas saņemti īsi pirms Padomes šodienas sēdes sākuma.

Padome balso par lēmumu: novērtējot dokumenta izstrādes gaitu, Padome kopumā atbalsta dokumenta virzību un uztic UNESCO LNK ģenerāļsekretariātam sadarbībā ar VKPAI sagatavot dokumenta galīgo versiju, kā arī par rezultātu informēt Padomi.

Par – 6: J.Asaris, J. Dambis, D.Baltiņa, A. Kronbergs, V.Valgums, J. Zilgalvis;

Pret – 0:

Atturas – 1: G. Princis

Padomes lēmums: novērtējot dokumenta izstrādes gaitu, Padome kopumā atbalsta dokumenta virzību un uztic UNESCO LNK ģenerālsekretariātam sadarbībā ar VKPAI sagatavot dokumenta galīgo versiju, kā arī par rezultātu informēt Padomi.

Sēdi slēdz: plkst. 16.50

Sēdi vadīja:

A. Kronbergs

Sēdē piedalījās:

J. Asaris

D.Baltiņa

J.Dambis

G. Princis

V.Valgums

J.Zilgalvis

Protokolēja: B.Mūrniece